

Program działań wspierający ucznia z trudnościami w nauce w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Lubatowej 2021/2022

I. Założenia programu

1. Wstęp

Trudności w uczeniu są problemem nierozzerwalnie związanym z edukacją i szkołą, z którym nauczyciele coraz częściej spotykają się w swojej praktyce szkolnej. Trudności w uczeniu widoczne są w postaci rozbieżności między celami edukacji a osiągnięciami szkolnymi uczniów. Ucznia charakteryzuje:

- 1) trudność w rozumieniu i przyswajaniu materiału;
- 2) nieumiejętność uczenia się;
- 3) brak zainteresowania poszczególnymi przedmiotami i niechęcią do ich poznawania;
- 4) brak umiejętności w kierowaniu własnymi procesami psychicznymi;
- 5) bierność i rezygnacja wynikająca ze słabej aktywności myślowej;
- 6) nieumiejętność pokonywania trudności intelektualnych.

Aby pomóc uczniom w przezwyciężeniu trudności w nauce Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Lubatowej przygotowała Program, którego celem jest zapewnienie efektywnej pomocy i wsparcia uczniom posiadającym trudności w nauce, tak aby każdy z nich mógł dostrzec swoje mocne strony i osiągnąć sukces na miarę swoich możliwości.

Program skierowany jest do uczniów Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Lubatowej, którzy doświadczają niepowodzeń szkolnych.

Trudności w nauce mogą wynikać z:

- 1) stanu zdrowia, zdolności, ogólnego rozwoju, osobowości, doświadczeń (także tych szkolnych) ucznia;
- 2) sytuacji rodzinnej ucznia (sytuacji materialnej, poziomu świadomości wychowawczej rodziców/opiekunów, liczebności, struktury rodziny, warunków bytowych, poziomu kultury, możliwości intelektualnych rodziców/opiekunów, dbałości o dziecko, współpraca ze szkołą, itd.);
- 3) sytuacji szkolnej (atmosfera szkoły, warunki lokalowe, wyposażenia naukowe, praca pozalekcyjna, kontakty rówieśnicze);
- 4) pracy nauczycieli (przygotowanie pedagogiczne, charakteru, postawy, empatii).

2. Cele szczegółowe Programu

- 1) przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym;

- 2) wyrównywanie braków w wiadomościach;
- 3) indywidualizacja procesu nauczania;
- 4) rozwijanie zainteresowań i motywacji do pracy;
- 5) kształtowanie osobowości i pobudzanie wiary w siebie,
- 6) doskonalenie umiejętności szkolnych;
- 7) wdrażanie do systematycznej pracy;
- 8) podnoszenie jakości pracy szkoły.

3. Osoby zaangażowane:

- 1) dyrektor szkoły;
- 2) pedagog/psycholog;
- 3) wychowawcy klas;
- 4) nauczyciele poszczególnych przedmiotów;
- 5) rodzice.

II. Procedura identyfikacji uczniów z trudnościami i włączania ich do Programu

1. Wychowawca klasy odpowiada za przeprowadzenie wstępnej identyfikacji uczniów z trudnościami w swoim oddziale.
2. Identyfikacja następuje na podstawie diagnozy przeprowadzonej na podstawie:
 - 1) diagnoza wstępna: poznanie osiągnięć edukacyjnych uczniów klasy pierwszej, poznanie nowoprzybyłych uczniów ze szczególny uwzględnieniem ich predyspozycji;
 - 2) przegląd dokumentacji każdego ucznia przez wychowawcę pod kątem osiągnięć, zainteresowań i uzdolnień;
 - 3) analizy opinii i orzeczeń poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym specjalistycznych, pod kątem występujących trudności;
 - 4) obserwacja ucznia;
 - 5) monitorowanie osiągnięć uczniów
- 1) rozmowy z nauczycielami uczącymi w klasie;
- 2) rozmowy z uczniami oraz rodzicami/opiekunami prawnymi uczniów;
- 3) analiza wyników nauczania i testów diagnostycznych
3. Wychowawca do 7 września każdego roku sporządza listę uczniów, którzy wymagają wsparcia i wraz z nauczycielami prowadzącymi zajęcia w klasie ustalają sposoby postępowania, działania w stosunku do każdego ucznia z listy (zgodnie z punktem III niniejszego Programu). Lista może ulegać zmianom w ciągu roku szkolnego.
4. Wychowawca przekazuje (w wersji elektronicznej, e-mailem) listę dyrektorowi wskazując inne zajęcia edukacyjne, które pomogłyby uczniom z trudnościami osiągnąć cele edukacyjne.
5. Wychowawca po zidentyfikowaniu ucznia z trudnościami podejmuje rozmowę z uczniem i jego rodzicami/opiekunami, zachęcając do podjęcia zajęć dodatkowych organizowanych w szkole.
6. Wychowawca obowiązany jest informować o zajęciach dodatkowych i formach zapisu na godzinie wychowawczej.

7. Wychowawca jest koordynatorem działań skierowanych do ucznia celem przezwyciężenia trudności w nauce.
8. Wychowawca obowiązany jest monitorować efektywność działań.

III. Działania nauczycieli skierowane do uczniów z trudnościami

1. Wychowawca z nauczycielami ustala działania, które będzie podejmował w pracy z uczniami z trudnościami w nauce.
2. Do takich działań należą:
 - 1) poznanie ucznia z trudnościami przez nauczyciela (jego trudności, sytuacji szkolnej i rodzinnej);
 - 2) indywidualizacja w procesie nauczania:
 - dostosowanie wymagań edukacyjnych,
 - prowadzenie lekcji na kilku poziomach nauczania-uczniów dzieli się na grupy, które otrzymują zadania o różnym stopniu trudności,
 - różnicowanie poziomu trudności zadań i prac domowych,
 - powtarzanie z uczniami słabo opanowanych partii materiału,
 - stosowanie pytań naprowadzających, pomocniczych - metoda podpowiedzi,
 - podawanie wskazówek do rozwiązania zadania;
 - wdrażanie uczniów do zapisu zadań domowych poprzez systematyczną kontrolę nauczyciela,
 - w pracy z uczniem zwracanie uwagi na jego stosunek do obowiązków szkolnych;
 - docenianie wkładu pracy, wysiłku, aktywności, zaangażowania,
 - szybkie wykrywanie braków i luk w wiedzy, niedopuszczanie do pogłębiania się niepowodzeń dydaktycznych uczniów; indywidualne zalecenia wyrównawcze,
 - respektowanie odpowiedniego dla ucznia tempa pracy, wydłużenie czasu na opanowanie danego fragmentu wiedzy,
 - wprowadzenie pomocy koleżeńskiej, zachęcanie uczniów do wzajemnej pomocy w nauce,
 - umożliwienie indywidualnych spotkań ucznia z nauczycielem poprzez podanie do wiadomości uczniów stałych terminów konsultacji,
 - wzbogacenie lekcji o środki dydaktyczne, które wspomagać będą przyswajanie wiedzy przez ucznia – w zależności od potrzeb i stylu uczenia się ucznia;
 - 3) kształtowanie osobowości i pobudzanie wiary w siebie:
 - przeprowadzenie testu talentu w celu wskazania uczniowi jego uzdolnień,
 - zdiagnozowanie stylu uczenia się ucznia i wskazanie najskuteczniejszego sposobu uczenia się,
 - polecanie wykonywania dodatkowych prac np. referatów, prezentacji, które uczeń może zaprezentować na forum klasy,
 - korzystanie z metod nauczania aktywizujących uczniów: praca metodą projektów, odwrócona klasa,

- odejście od oceniania sumującego na rzecz oceniania wspierającego; ocenianie wkładanego wysiłku w wykonanie zadania,
 - nagradzanie aktywności uczniów poprzez dodatkowe oceny, ustne pochwały, informacje dla rodziców,
 - uczenie metodą analityczną - podział materiału na części,
 - praca w grupach - przydzielanie konkretnych zadań do pracy w grupie z uwzględnieniem możliwości i umiejętności ucznia;
- 4) rozwijanie zainteresowań i motywacji do pracy:
- zachęcanie do brania udziału w określonych zajęciach dodatkowych oferowanych przez szkołę,
 - współpraca z rodzicami, pedagogizacja rodziców,
 - zawieranie kontraktów z rodzicami,
 - przygotowywanie dodatkowych ćwiczeń do pracy z dzieckiem dla rodziców - zaleca się, by ich zakres obejmował niewielki dział lub dotyczył kształcenia konkretnej umiejętności,
 - budowanie więzi klasowej - realizacja tematyki dotyczącej np.: poczucia własnej wartości, tolerancji, asertywności, orientacji zawodowej i szkolnej, technik uczenia się, umiejętności pokonywania trudności, podczas godzin wychowawczych,
 - prowadzenie rozmów mobilizujących do podejmowania wysiłku umysłowego, podkreślanie mocnych stron ucznia; wyeliminowanie krytyki w ocenie postępów ucznia,
 - wspieranie ucznia w przypadku niepowodzeń,
 - dostrzeżenie postępów i osiągnięć ucznia, nagradzanie.
 - rozwijanie świadomości i odpowiedzialności ucznia za powierzane mu zadania i obowiązki.
- 5) organizacja innych zajęć edukacyjnych o charakterze doraźnym dla uczniów potrzebujących dodatkowego wsparcia – na wniosek nauczyciela przedmiotu do dyrektora szkoły i zgodą rodziców ucznia, z ograniczoną liczbą uczestników (max. 5), aby była możliwa realizacja założonych celów edukacyjnych;
- 6) w razie dostrzeżenia dysfunkcji rozwojowych konieczność nawiązania współpracy z psychologiem/pedagogiem szkolnym;
- 7) inne w zależności od specyfiki przedmiotu i wynikające z potrzeb i możliwości uczniów.

IV. Współpraca z rodzicami

1. Aby działania szkoły w zakresie udzielania wsparcia uczniom z trudnościami w nauce były efektywne konieczna jest współpraca z rodzicami wychowawcy, nauczycieli oraz pedagoga/psychologa szkolnego.
2. Formy współpracy obejmują:
 - 1) spotkania z rodzicami na temat dziecka i trudności;
 - 2) kontrakty z rodzicami;
 - 3) kontakty pisemne (e-mail/e-dziennik), aby informować o postępach ucznia;
 - 4) dni otwarte;
 - 5) konsultacje z nauczycielami przedmiotów;

- 6) konsultacje z wychowawcą;
- 7) pedagogizacja rodziców;
- 8) porady pedagoga/psychologa szkolnego.

V. Przewidywane efekty

1. Uczniowie z trudnościami w nauce zostali zidentyfikowani i objęci w zależności od możliwości szkoły pomocą.
2. Uczniowie korzystają z zajęć dodatkowych oferowanych przez szkołę.
3. Wyniki uczniów objętych Programem poprawiają się.
4. Podnoszenie kompetencji nauczycieli.
5. Zacieśnianie współpracy w ramach grona pedagogicznego.
6. Podnosi się jakość pracy szkoły.

VI. Ewaluacja

1. Na koniec każdego okresu, po przedstawieniu proponowanych uczniom ocen, następuje ewaluacja podejmowanych przez wychowawców, nauczycieli, pedagogów/psychologów działań.
2. Ewaluacja obejmuje:
 - 1) skuteczność diagnozowania niepowodzeń uczniów;
 - 2) efektywność zastosowanych w programie działań skierowanych do uczniów posiadających trudności w nauczaniu.
3. Ewaluacji skuteczności diagnozowania niepowodzeń dokonuje osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły.
4. Ewaluacji efektywności zastosowanych działań wychowawca danej klasy.
5. Ewaluacja prowadzona jest za pomocą obserwacji, analizy dokumentacji szkolnej (wyniki, obecności) i egzaminów zewnętrznych.
6. Wychowawca sporządza raport, który przekazuje e-mailem/poprzez dziennik elektroniczny nauczycielom uczącym w klasie/rodzicom do wiadomości dyrektora szkoły.

VII. Szkolenia

1. Dyrektor szkoły organizuje co najmniej raz w roku szkolenia, które mają na celu wzbogacanie warsztatu pracy nauczycieli, do pracy z uczniami przejawiającymi trudności (metody i formy pracy, indywidualizacja, współpraca z rodzicami, jak rozmawiać z uczniami, itd.)